

۱۴۰۶/۱/۱۰

بیمه‌های مسئولیت مدنی

شغلی و حرفه‌ای

مؤلفان:

شیوا لاکرمی

کارشناس ارشد حقوق خصوصی

عدان علی

عضو هیات علمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی مرکزی



مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	: مولا کرمی، شیوا
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: بیمه‌های مسئولیت مدنی شغلی و حرفه‌ای /مولفان شیوامولا کرمی، عمران نعیمی.
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۶۰۰-۵
وضعیت فهرست نویسی	: قیفا
موضوع	: بیمه مسوولیت -- ایران
موضوع	: حقوق بیمه -- ایران
موضوع	: مسوولیت (حقوق) -- ایران
شناسه افزوده	: نعیمی، عمران
رد بندی کنفرانس	: ۱۳۹۵ پ ۸۷/م ۹۸/ KMH۹۹۸
رده بندی یوبی	: ۳۴۶/۵۵-۸۶
شماره انتشاراتی ملی	: ۴۱۹۵۷۴۲
هرگونه تکثیر کمال یا ناشی از کتب بدون اجازه پدیدآورنده، یا ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است. معاونت نخلف را به دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرمایید.	

بیمه‌های مسئولیت مدنی شغلی و حرفه‌ای مؤلفان: شیوا مولا کرمی، عمران نعیمی

اطلاعات مجلد

چاپ اول: ۱۳۹۵ تعداد نسخه ۵۰۰

حق چاپ محفوظ و محصص «مجد» است.

دفتر مرکزی.

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان وحید نظری ۱۲ فروردین، پلاک ۱۰۸

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲ - ۶۶ ۶۳۳۸

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۶۰۰-۵

ISBN: 978-600-193-600-5

شعبه فروردین: خیابان ۱۲ فروردین، مقابل تعزیرات، پلاک ۲۸۳، طبقه دوم تلفن: ۶۶۴۹۰۹۹۸

شعبه اردیبهشت: خیابان اردیبهشت (متبری جاوید)، تقاطع شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷ تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴

www.majdlaw.ir

E-mail: majdlaw92@gmail.com

سیستم اشتراک پذیری «مجد»:

ارسال پیامک حاوی نام و نام خانوادگی و شغل (در صورت تمایل) به شماره ۰۲۱۶۶۴۹۰۹۹۸
فصلنامه حقوقی مجد با ارائه مقالات اساتید مبرز حقوق کشور بطور منظم منتشر می‌شود.

فهرست مطالب

۱۱.....	مقدمه
۱۳.....	فصل اول: شناخت کلی و شرایط
۱۵.....	بخش اول: مسئولیت مدنی
۱۵.....	مبحث اول: مفهوم مسئولیت مدنی
۱۷.....	مبحث دوم: ارکان مسئولیت مدنی
۱۷.....	مبحث اول: ضرر
۱۸.....	بند اول: مفهوم ضرر
۱۹.....	بند دوم: شرایط ضرر قابل جبران
۱۹.....	الف - ضرر باید مسلم باشد نه احتمالی
۲۱.....	ب - ضرر باید مستقیم باشد
۲۲.....	ج - ضرر باید مشخص باشد
۲۳.....	د - ضرر به حق بشود
۲۴.....	ه - ضرر باید قبلاً جبران نشده باشد
۲۶.....	و - ضرر باید قابل پیش بینی باشد
۲۷.....	بند سوم: اقسام ضرر
۲۷.....	الف - ضرر مادی
۲۸.....	ب - ضرر معنوی
۲۹.....	ج - ضرر بدنی
۳۰.....	گفتار دوم: تقصیر یا فعل زیانبار
۳۱.....	بند اول: مفهوم تقصیر
۳۲.....	بند دوم: اقسام تقصیر
۳۲.....	بند سوم: علل موجهه (رافع تقصیر)
۳۳.....	گفتار سوم: رابطه سببیت
۳۴.....	بند اول: مفهوم رابطه سببیت
۳۴.....	بند دوم: نظریه قابل قبول در حقوق ایران
۳۵.....	مبحث سوم: مسئولیت مدنی شغلی و حرفه ای
۳۸.....	بخش دوم: بیمه مسئولیت مدنی

۶ □ بیمه های مسئولیت مدنی شغلی و حرفه ای

- ۳۸..... مبحث اول: مفهوم بیمه مسئولیت مدنی
- ۳۹..... مبحث دوم: تاریخچه بیمه مسئولیت مدنی
- ۴۱..... مبحث سوم: انواع بیمه مسئولیت مدنی
- ۴۱..... گفتار اول: بیمه های اجباری
- ۴۲..... بند اول: بیمه اجباری مسئولیت مدنی نگرهبانان مسلح بانکها
- ۴۲..... بند دوم: بیمه اجباری مسئولیت مدنی گارد صنعت نفت
- بند سوم: بیمه اجباری مسئولیت مدنی (تجهیز کنندگان)
- ۴۳..... کشتی های وارد به دریای ساحلی
- ۴۳..... بند چهارم: بیمه اجباری مسئولیت مدنی مالکان شناورهای صید
- بند پنجم: بیمه اجباری مسئولیت مدنی کارگران و کارفرمایان در
- ۴۴..... قبایل و اشخاص ثالث
- ۴۵..... الف - مبتای، مسئولیت کارفرما
- ۴۶..... ب - شرایط، مسئولیت کارفرما
- ۴۷..... ۱. وجود رابطه - کارگری - کارفرمایی
- ۴۸..... ۲. فعل زیان کارگر
- ۴۹..... ۳. ورود سرر به ه گاه کاری یا به مناسبت آن
- ۵۱..... ج - موانع مسئولیت کارفرما
- ۵۱..... ۱. اثبات بی تقصیری کارفرما
- ۵۲..... ۲. اثبات عدم رابطه سبب بین تقصیر کارفرما و ورود ضرر
- ۵۲..... د - آثار مسئولیت کارفرما
- ۵۳..... ۱. جمع میان مسئولیت کارفرما و کارگر
- ۵۳..... ۲. امکان رجوع کارفرما به کارگر
- ۵۵..... گفتار دوم: بیمه اختیاری
- ۵۶..... بند اول: بیمه مسئولیت عمومی
- ۵۷..... بند دوم: بیمه مسئولیت کالا
- ۵۸..... بند سوم: بیمه مسئولیت حرفه ای
- ۵۹..... الف - بیمه مسئولیت مدنی پزشکان و پیراپزشکان
- ب - بیمه مسئولیت مهندس طراح و محاسب و ناظر ساختمان
- ۵۹..... (بیمه های مهندسی)
- ۶۰..... ج - بیمه مسئولیت حرفه ای وکلای دادگستری
- ۶۱..... مبحث چهارم: اهمیت بیمه مسئولیت مدنی

۶۱	گفتار اول: توسعه اقتصادی جامعه
۶۲	گفتار دوم: تأمین امنیت حرفه ای
	گفتار سوم: حمایت از تولید کنندگان کالا و پروژه‌های صنعتی و
۶۳	عمرانی و ارتقای کیفیت آنها
	گفتار چهارم: پشتیبانی از مسئولیت‌های قراردادی در عرصه‌های
۶۴	بین المللی
۶۵	گفتار پنجم: کاهش اختلافات و عدم رجوع به محاکم قضایی
۶۷	بخش سوم: احکام خاص بیمه مسئولیت مدنی شغلی و حرفه ای
۶۷	مبحث اول: وظایف و تعهدات بیمه گذار
۷۰	مبحث دوم: وظایف و تعهدات بیمه گر
۷۴	گفتار اول: خسارت های خارج از تعهد بیمه گر
۷۵	گفتار دوم: خسارتهای غیر قابل جبران تعهد بیمه گر
۷۵	مبحث سوم: نحوه انتخاب بیمه نامه
۷۵	گفتار اول: موارد فسخ از سوی بیمه گر
۷۶	گفتار دوم: موارد فسخ از سوی بیمه گذار
۷۷	مبحث چهارم: محدوده جغرافیایی
۷۷	مبحث پنجم: مرور زمان
۷۸	مبحث ششم: نحوه حل و فصل اختلافات
۸۱	فصل دوم: آثار بیمه‌های مسئولیت مدنی شغلی و حرفه ای
۸۳	بخش اول: جبران خسارت
۸۴	مبحث اول: احراز رابطه سببیت بین فعل زیان بار و خسارت وارده شده
۸۶	مبحث دوم: اسباب خارجی و اثر آن در مسئولیت
۸۶	گفتار اول: قوه قاهره و اثر آن در مسئولیت
۸۷	بند اول: مفهوم قوه قاهره
۸۹	بند دوم: اوصاف قوه قاهره
۸۹	الف- خارجی بودن حادثه
۹۱	ب- غیر قابل پیش بینی بودن حادثه
۹۲	ج- غیر قابل اجتناب بودن حادثه
۹۴	بند سوم: تأثیر قوه قاهره در مسئولیت مدنی
۹۴	الف- تأثیر قوه قاهره بر مسئولیت قراردادی

۸ □ بیمه های مسئولیت مدنی شغلی و حرفه ای

- ب- تاثیر قوه قاهره بر مسئولیت غیر قراردادی (قهري) ۹۵
- گفتار دوم: فعل شخص ثالث ۹۷
- گفتار سوم: تقصیر زیان دیده ۹۷
- بخش دوم: نحوه جبران خسارت ۹۹
- مبحث اول: قائم مقامی بیمه گر از بیمه گذار در بیمه های مسئولیت مدنی ۱۰۰
- گفتار اول: مفهوم قائم مقامی ۱۰۰
- گفتار دوم: اقسام قائم مقامی ۱۰۱
- بند اول: قائم مقامی عام ۱۰۱
- بند دوم: قائم مقامی خاص ۱۰۱
- گفتار سوم: شرایط تحقق قائم مقامی بیمه گر ۱۰۲
- بند اول: پرداخت خسارت توسط بیمه گر ۱۰۳
- بند دوم: رجوع دعوای مسئولیت علیه ثالث ۱۰۳
- گفتار چهارم: آثار قائم مقامی ۱۰۴
- بند اول: انتقال حقوق ذی نفع بیمه به بیمه گر ۱۰۴
- بند دوم: حرر رجوع بیمه گر به وارد کننده زیان ۱۰۴
- بند سوم: بررسی حق امانت ۱۰۵
- بند چهارم: تکالیف ذی نفع بیمه ۱۰۶
- الف - تکلیف ذی نفع مبنی بر مساعدت ۱۰۷
- ب - عدم اقدام عملی منافات معونی بیمه گر ۱۰۷
- بند پنجم: طرح و اقامه دعوای قائم مقامی ۱۰۸
- گفتار پنجم: موارد سقوط قائم مقامی بیمه گر ۱۰۸
- مبحث دوم: مراجعه مستقیم زیان دیده به بیمه گر از طریق حاکم قضایی ۱۰۹
- گفتار اول: منابع دعوای مستقیم زیان دیده علیه بیمه گر ۱۱۰
- بند اول: قانون ۱۱۱
- الف - تبصره ۲ ماده ۶۶ قانون تامین اجتماعی ۱۱۲
- ب- قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه ۱۱۳
- موتوری زمینی ۱۱۳
- ج- قانون ایمنی راهها و راه آهن ۱۱۴
- د- آیین نامه صندوق تامین خسارتهای بدنی و بیمه اجباری ۱۱۵
- بند دوم: عرف ۱۱۵

۱۱۶	بند سوم: رویه قضایی
۱۱۷	بند چهارم: دکترین
۱۱۸	گفتار دوم: الزامی یا اختیاری بودن دعوای مستقیم
	گفتار سوم: مراجعه مستقیم زیان دیده به شرکتهای بیمه در بیمه
۱۱۸	مسئولیت مدنی شغلی و حرفه ای
۱۲۳	بخش سوم: میزان جبران خسارت
۱۲۳	مبحث اول: سقف جبران خسارت
۱۲۴	د تار اول: مفهوم سقف
۱۲۶	گفتار دوم: چگونگی تعیین سقف در قرارداد بیمه
۱۲۹	مبحث دوم: نحوه تقسیم در فرض تعدد سببها
۱۳۱	ضمیمه
۱۴۵	پیوستها
۱۴۵	سهمای عام
۱۴۵	برگه اعلام خسارت
۱۴۷	فرم استعلام اصالت بیمه نامه
۱۴۸	پیشنهاد بیمه نامه مسئولیت شغلی و حرفه ای
۱۵۱	کارت خسارت بیمه های مسئولیت شغلی و حرفه ای
۱۵۲	فرم درخواست بازدید و تحقیق محلی
۱۵۳	پرسشنامه حوادث ناشی از کار
۱۵۶	گواهی پزشک معالج
۱۵۷	فرم محاسبه خسارت و هزینه پزشکی
۱۵۹	فرم دریافت مجوز خسارت بیمه های مسئولیت
۱۶۰	فرم مقاصد حساب
۱۶۱	رضایت نامه
۱۶۳	منابع و ماخذ

مقدمه

یکی از مشخصه‌های جامعه پیشرفته آن است که هر شهروندی در قبال ایراد خسارت بدنی یا مالی غیر عمدی نسبت به دیگر شهروندان مسئولیت قانونی دارد. قانونگذاران در ایران، نزدیک به نیم قرن پیش، قانون مسئولیت مدنی، تصویب کرده‌اند تا مطابق با چنین مشخصه‌ای، در قبال عواقب مالی و بدنی دیگر شهروندان آرامش خاطر وجود داشته باشد. مسئولیت مدنی عنوانی است که برای بیان نعهد شخص به جبران خسارت ناروایی که به دیگری وارد شده است، استفاده می‌شود. به عبارت دیگر در هر مورد که شخص ناگزیر از جبران خسارت دیگری باشد، می‌گویند در برابر او مسئولیت مدنی دارد. واقعیت آن است که حتی در ثروتمندترین کشورهای جهان، کمتر شهروندی قادر است عواقب مالی خسارت غیر عمدی به دیگران را شخصاً و بدون انتظار وقوع مشکلات مالی، جبران کند، اما جای نگرانی نیست زیرا جامعه پیشرفته، برای رفع مشکل ناشی از اشخاص و ایفای مسئولیت قانونی خود در قبال اشخاص زیان دیده، بیمه مسئولیت مدنی را پدید آورده است.

بیمه‌ها به سه دسته کلی اموال و اشخاص و مسئولیت مدنی می‌شوند که بیمه‌های مسئولیت یکی از متنوع‌ترین بیمه‌ها و پرکاربردترین آن‌هاست و تنوع در شغل و فعالیت‌های شغلی دلیل این امر است. در یک طبقه بندی کلی، چهار نوع بیمه مسئولیت یعنی بیمه مسئولیت کارفرما، بیمه مسئولیت حرفه‌ای، بیمه مسئولیت کالا و بیمه مسئولیت عمومی وجود دارد که در این جا ما به بیمه‌های مسئولیت مدنی حرفه‌ای می‌پردازیم.

بیمه مسئولیت، قراردادی است که مسئولیت مدنی بیمه گذار را در قبال اشخاص ثالث بیمه می کند و اگر این بیمه در مشاغل باشد به آن بیمه مسئولیت مدنی شغلی گفته می شود.

زمانی که در بیمه های مسئولیت مدنی شغلی به فرد زیان دیده خسارتی وارد می شود از دو راه می تواند آن را جبران کند، یکی اقامه دعوا در محاکم قضایی و دیگری مراجعه مستقیم به شرکت بیمه خود اقامه دعوا در محاکم قضایی نیز به دو دسته تقسیم می شود: اقامه دعوای بیمه گذار علیه بیمه گر و اقامه دعوای زیان دیده علیه بیمه گر.

در این کتاب در مورد وظایف بیمه گذار در بیمه های مسئولیت مدنی شغلی صحبت می کنیم که باید صداقت و دقت در پاسخ به پرسش های بیمه گر داشته باشد تعداد کارکنان، محل اقامت و بطور کلی اطلاعات خود را به درستی قید کند. بیمه مرتب حادثه را به بیمه گر اطلاع بدهد و از گسترش آن جلوگیری کند. در مقابل از بیمه تعهدات بیمه گر می گوئیم که باید پرداخت خسارت را انجام بدهد و به تعهدات بیمه گر در مورد پوشش های اصلی و اضافی داشته عمل کند.

در نهایت مراحل را که زیان دیده باید برای کند تا خسارت وارد شده به آن جبران شود را بیان می کنیم که میران حساب آن می تواند با صدور رای از محاکم قضایی تعیین شود یا با خرید پوشش اضافی، «پرداخت خسارت بدون رای دادگاه» این وظیفه را به عهده بیمه گر بگذارد. امید است این کتاب گامی سودمند و موثر در بررسی در بیمه های مسئولیت مدنی شغلی و حرفه ای باشد.

وظیفه خویش می دانم که ازجناب آقای دکتر سید عباس حسینی نیک مدیر انتشارات مجد تشکر و قدردانی نمایم که با زحمات بی پایان خود در چاپ این کتاب ما را در پیشبرد اهدافمان یاری و مساعدت فرمودند.